

Bo i Lundaland

av

Gunnar Petersson
Per-Olof Treijner

FLYINGE UTVECKLING

december 2010

ISBN 978-91-977299-8-7

Genarps Kyrka Foto Tommy Rosengren

Bo i Lundaland

Förord

Denna förstudie syftar till att undersöka om det finns förutsättningar och intresse för att idag boende i en stad som till exempel Lund är intresserade och beredda att flytta till orter i Lundaland.

Leader Lundaland omfattar, södra delen av Eslövs kommun, Kävlinge kommun, Staffanstorps kommun, Lunds kommun utanför Lunds stad och Lomma landsbygd (utanför Lomma och Bjärred).

Karta över Leader Lundaland

Finansieringen av denna förstudie kommer från LAG Lundaland i Skåne län.

EUROPEISKA UNIONEN
UTVECKLINGS- OCH
GARANTIFONDEN
FÖR JORDBRUKET

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Flyinge Utveckling, Gunnar Petersson har varit projektledare av förstudien. Arbetet har i huvudsak gjorts av Per-Olof Treijner, Birgitta Zäll, Marita Andersson, Tommy Rosengren.

Projektid 15 mars – 15 december 2010

FLYINGE UTVECKLING

Flyinge Utveckling

Holmbyvägen 1

247 47 Flyinge

www.flyinge.nu

email flyinge-utveckling@telia.com

telefon 046-522 20

Föreningen Flyinge Utveckling har även svarat för följande publikationer med relevans för detta projekt.

Ekomuseum Kävlingeån Del I Förutsättningar, Eva Uddenberg 2005

Ekomuseum Kävlingeån, Del II Förslag, Eva Uddenberg, 2005

Flora och Naturvärden i Flyinge – en inventering, Linda Gustafsson, 2005

Insektsinventering i Flyinge, Stefan Jarl, 2005

Flyinge – centrum för Skåne som hästregion, Gunnar Petersson februari 2006.

Flyingebygden – från förr till framtid, red. Gunnar Petersson, september 2006, ISBN 978-91-631-9613-3

Horse Innovation Arena, Gunnar Petersson och Zoltán G-Wagner, november 2007, ISBN 978-91-977299-0-1

Lundaland Utvecklingsstrategi 2007-2013, december 2008

Svenskt Hästmuseum-grundrapport juni 2009, Kari Lawe ISBN 978-91-977299-1-8

Svenskt Hästmuseum, Förstudie, Gunnar Petersson nov 2009, ISBN 978-91-977299-2-5

Första Koföreningen, Förstudie Henrik Jansson, Gunnar Petersson, dec 2009, ISBN 978-91-977299-3-2

Naturum Lundaland i Flyinge, Gunnar Petersson Sara Ericsson, juni 2010 ISBN 978-91-977299-6-3

Naturum i Flyinge, Lokalisering och utformning, LAR Eva Uddenberg, maj 2010

Folkhälsa på landet, Marie Nilsson, juni 2010 ISBN 978-91-977299-7-0

Flyinge den 15 December 2010

Gunnar Petersson

Per-Olof Treijner, Birgitta Zäll, Marita Andersson, Tommy Rosengren

Bo i Lundaland

Kävlinge kommunhus Foto Tommy Rosengren.

Sammanfattning

I förstudien har vi haft kontakt med fyra orter, varav två större fullservice orter och två mindre orter. De mindre orterna var Harlösa och Genarp och de större orterna med full service var Kävlings med Staffanstorps. Syftet har varit att genomföra två heldagsturer till vardera två orter med cirka 30-40 deltagare per gång. Därefter undersöka hur intresset, för att flytta påverkas av besöket.

Med orterna Harlösa (800 invånare) och Genarp (4000 invånare) har det varit relativt enkla strukturer och beslutsvägar. Här har byalagen ställt upp och presenterat sin ort. Vad gäller de större orterna Kävlings (9000 invånare) och Staffanstorp (13000) har mottagandet varit positivt men de är också kommuner med en organisation och beslutsvägar som gör att det tar betydligt mycket mer tid att få ett beslut.

Bland annat av ovanstående skäl kunde inte Staffanstorp ta emot besök den valda bussresdagen. Därför fick Flyinge ersätta som mindre ort och kontrast vid bussresan till Kävlings som fullservice ort.

Den första bussresdagen till Harlösa och Genarp. Ägde rum den 3:e november 2010. Totalt deltog vid detta besök 34 personer av cirka 40 inbjudna. Presentation skedde av byalagen i respektive Harlösa samt Genarp.

Den 24:e november genomfördes den andra bussresan till Kävlings, som är en fullservice ort och Flyinge som en mindre ort. Inbjudna var 29 personer. Även från Lunds Turistbyrå medverkande en deltagare.

Deltagarna kommer i huvudsak från Lund, Landskrona och Helsingborg. Deltagarna var engagerade och intresserade av de orter som besöktes. Dessutom har broschyr med bilder i färg och information om respektive ort tagits fram av projektet och delats ut till deltagarna i bussresedagarna, så att de förutom information vid besöket på orten även fått en bestående information.

En enkät genomfördes vid bussresorna. Resultat från enkäterna visade att 80% eller däröver var positiva och tyckte att resan var mycket bra eller bra. Vad gäller flyttbenägenheten till de besökta orterna visade enkäten att ca en tredje del av deltagarna har svar att ja till att kunna tänka sig flytta till Lundaland, vilket var högre än väntat.

Sydsvenskan gjorde under projektiden en undersökning som visade att cirka 15% kunde tänka sig att bo utanför Lund.

Vi tror att vi kan dra slutsatsen att ett gruppbesök på en ort, som vi genomförde ger ett mycket bra underlag för ett beslut att flytta till en viss ort.

Vi menar att denna typ av aktivitet också uppskattas mycket av orter som vi besökte. Vår bedömning är att exempelvis Lunds Turistbyrå skulle vara en lämplig organisation att överväga en fortsättning, baserat på de resultat som framkommit av denna förstudie.

Bakgrund

Trycket på Lunds bostadsmarknad är stort. Det kan vara svårt att hitta bostad i staden som passar den livssituation man vill ha. Går det att få personer att flytta från stad till orter i Lundaland? För att undersöka detta genomföres en förstudie på fyra orter. Två av orterna är större med full service och två är något mindre orter.

Syfte och målgrupp

Syftet är att vinna erfarenhet samt knyta kontakter från orterna och till de valda orterna genomföra en bussresedag som syftar till att presentera orterna så väl som möjligt. Hur ser skolan och fritidsverksamheten ut? Visa exempel på lokal service och arbetsplatser. Finns lämpliga bostäder och vad kostar det att bo på orten. Hur ser kulturlivet ut? Är det vackert och finns natur? Hur är det med bygemenskapen? Finns det intressanta lokala arbetsplatser? Hur tar man sig till Lund?

Deltagarna på bussresan är i huvudsak arbetssökande, varför möjligheterna till arbete på orterna är ett gemensamt fokus.

Vi vill med resan undersöka om vi kan påverka deras syn på att bo utanför den stad man bor i idag. Målgruppen kan sägas vara ett genomsnitt av befolkningen i staden, således inte en utvald grupp som redan bestämt sig för att flytta.

Det är i huvudsak olika deltagare på de båda resdagarna. Således har ett 50-tal olika personer deltagit.

En enkät följer upp deltagarnas upplevelse och intresse. Resan var kostnadsfri för deltagarna som också bjöds på lunch och kaffe.

Mål

Att arrangera bussresedagar till de fyra orterna, Harlösa, Genarp, Kävlinge och Staffanstorps, som speglar Lundaland.

Nätverk bildas för respektive ort, där detta nätverk är intresserade och villiga att ta emot bussresedeltagarna samt på ett positivt sätt presentera orten, företaget, fritid, skolor och allmänna kommunikationer.

Kontaktpersoner

Gunnar Petersson, projektledare

Epost gunnar.petersson@flyinge.nu

Epost flyinge-utveckling@telia.com

Tfn 046 52220 / 070 75 52697

Per-Olof Treijner, ansvarig bussresedagarna

Epost po.treijner@telia.com

Epost flyinge-utveckling@telia.com

Tfn 0706764347

Tommy Rosengren ansvarig fotodokumentation av orterna
Birgitta Zäll och Marita Andersson ansvarig texter till broschyrerna, informationsinsamling och genomgång av orternas innehåll.

Utvalda orter och synlighet

Vi har valt två större orter med full service och två något mindre orter för denna förstudie.

De större orterna är Staffanstorps och Kävlinge de mindre orterna är Harlösa och Genarp.

Information om orternas historia, utveckling och vilken service som erbjuds boende på respektive ort som t.ex. bostäder, skolor, barnomsorg, fritidsmöjlighet för vuxna och barn, kommunikationer, företagande etc. har undersökts och från orterna har också informativa broschyrer tagits fram.

Varför förstudie Bo i Lundaland

En artikel i Sydsvenskan den 18 juli 2010 visar att lägenhetskön i Lund är upp till fyra år. Var sjunde Lundabo har övervägt att lämna Lund på grund av bostadsbristen. Dessutom ökar prisnivån även för relativt små lägenheter och radhus. Kommer man ut i Lundaland så kan man få betydligt större villa eller marklägenhet till samma pris.

Enligt en artikel i Sydsvenskan den 29:e oktober där hushållens avgifter och taxor jämfördes mellan olika kommuner hade Kävlinge den näst lägsta kostnaden, Lund (Genarp) låg i mitten och Eslöv (Harlösa, Flyinge) låg något över mitten.

TEM® besöksstatistik för Lundaland i årsgenomsnitt år 2000-2006 visar:

Alla kommuner i Lundaland tillsammans:

Kommersiella övernattningar:	561 921
Endags besök:	1 016 732
Genomfartsresenärer:	949 060
Summa besökare	1 965 792

Det finns en god utvecklingspotential för Lundaland. Förstudien Bo i Lundaland visar på ett intresse för att bosätta sig på en mindre ort. Den metod bussresedagar, som förstudien valt har visat sig genomförbar och ändamålsenlig. Resultatet borde vara intressant för exempelvis Lunds Turistbyrå, som också inbjöds och medverkade med personal under en bussresedag.

Arbetsmetod och nedlagd tid

Förstudien har pågått under sammanlagt nio kalendermånader. Mycket tid har gått åt till planering, val av orter, bygga nätverk inom orterna och dokumentation av de valda orterna samt kontakter för att finna lämpliga deltagare på bussresorna. Därtill att följa massmediarapportering, analys av enkätsvar, förbereda personer på orterna inför deras presentationer, ordna med transporter, program och mat samt hålla kontakt med deltagarna. Slutligen att skriva denna slutrapport.

Under förstudien har vi också fått starta om med ny personal vid ett par tillfällen vilket också bidrog till att förstudien drog ut på tiden.

Total nedlagd tid i projektet 1 850 timmar.

Antal deltagare 54 personer, som representerade lika många familjer cirka 125 personer. Antal personer i nätverket som genomförde förstudien är från Flyinge Utveckling 9 personer och från medverkande aktörer ytterligare 12 personer.

Harlösa gamla stationen Foto Tommy Rosengren

Program besök de olika orterna

3/11 och 24/11 2010

Samling Lunds Västra station	
Avresa	09:15
Ankomst ort 1	09:45
Presentation/Visning ort 1	09:45-12:15
Ankomst ort 2	
Presentation/visning ort 2	13:00-15:00
Ankomst Lund	15:30

Vad gör de olika orterna intressanta

De undersökta orterna har alla en lång historia som sträcker sig från järnålder till våra dagar. Tidigt blev den goda jorden använd och det bildades byar på slätten och dalgångarna gärna nära vatten drag. När kristendomen kom byggdes kyrkor. Vid kyrkan blev ofta byns mötesplats där gemensamma angelägenheter dryftades. En kyrkoskatt ett *tionde* gjorde att kyrkorna, som var av trä, nu blev stenkyrkor.

I slutet av 1600-talet och början på 1700-talet upprättades kartor som visar ett väl täckande vägnät. Alternativa vägar föreslogs också för att fördela olägenheterna för allmogen bland annat till trupptransporter till hamnarna i söder för vidare transport till besittningar som Pommern.

Vid enskiftet för cirka 200 år sedan flyttade enskilda gårdar ut från bygemenskapen men fortfarande var kyrkan en samlingspunkt.

Vägar och järnvägar var senare viktigt för orternas moderna utveckling eftersom detta också drog till sig hantverkare, handel och industrier.

Ovanstående historia är intressant för utveckling av de olika orterna.

Harlösa kommer från jordmånen och från det tyska ordet hartlose som betyder ängsmark sluttning. Harlösa bildades i dalgången mot Vombsjön/Kävlingeån. Byn bestod av gårdar runt kyrkan. Även efter enskifte låg byn kvar en tid runt kyrkan eftersom att en stor del av marken ägdes av Hjularödsgods/Harlösagården. Men ca 1857 började gårdar flytta ut mot öster och väster. Efter detta låg en mindre del av byn uppe vid kyrkan.

I samband med att Harlösa under början av 1900 talet fick två korsande järnvägar (Kävlinge-Sjöbo och Dalby-Bjarsjölagård) samt anslutning till Lund-Revinge järnväg. Stationen invigdes 1906. I den nu nyare delen etablerade sig olika industrier bland annat baserat på cementindustri och jordbruksprodukter (bränneri och mejeri). Affärer och bostäder ökade stadigt.

Järnvägen klarade inte konkurrensen med landsvägstrafiken. Genom Harlösa gick en väg med förbindelse söder och sydost. Det var under

1960-talet och framåt som Harlösa fick den utbredning, som byn har idag. Naturen runt Harlösa är en viktig kvalitetsfaktor med vandringsleder och Leaderprojektet Fågelriket, som skall lyfta fram viktiga fågelområden.

Genarps ursprung är kopplat till Häckeberga gods som dominerade området och marken. Här fanns under danska tiden riksmarsken Hack Holgersen, som hade inflytande på danske konungen som då bara var elva år gammal. Han byggde Genarps kyrka, som stod färdig 1593. I Genarp fanns en kyrkby med några gatehus och 12 gårdar. Vid enskiftet flyttades gårdarna ut och den gamla bykärnan försvann.

Så småningom växte ett nytt Genarp fram runt Häckebergavägen-Bygatan. Utvecklingen tog fart i och med järnvägen Genarp-Malmö färdig 1894. Byggnationen runt järnvägsstationen förtätades, det tillkom också handel och industrier. De som nu byggde hus var arbetare och tjänsteman inom järnvägen, mejeriet eller handel och servicenäringen. Även om järnvägen lades ned 1957 utvecklades Genarp eftersom här nu fanns företagande och servicenäring. I kommun sammanslagningen 1974 uppgick Genarp i Lunds kommun. Utveckling och utbyggnaden av Genarp fortsatte till ett modernt samhälle där det nu också finns ett kommunkontor. Genarp har vacker omgivning för rikt friluftsliv.

I **Kävlinge** trakten skedde de första bosättningarna längs Öresundskusten och längs åarna. Kävlingeån är Sydsånes största vattendrag och en av de viktigaste transportlederna från havet och inlandet. Kävlinge har uppstått som ett vadställe över ån och senare övergång med en bro. På 1000-1100 talet grundades många byar där det sedan byggdes kyrkor.

År 1886 blev järnvägen färdig mellan Billesholm och Malmö. Järnvägen drogs genom Kävlinge som med tiden blev en järnvägsknut med flera järnvägar, som gick genom Kävlinge. Samhället utvecklades i takt med att järnvägarna byggdes. På några årtionden omvandlades Kävlinge till en industriort. Vid kommunsammanslagningen blev Kävlinge huvudort.

Ända fram till 1940-talet fanns inte mindre än 9 kvarnar igång längs Kävlinge- och Lödde åns rinnande vatten.

Kommunikationerna och handeln har alltid varit av betydelse för Kävlinge trakten. I början av 60-talet upphörde järnvägens storhets tid och bilismen

FLYINGE UTVECKLING

ökade. Men fortfarande går järnvägen genom Kävlinge med Öresundståg och Pågatåg. Det finns också täta bussförbindelser inom kommunen.

Staffanstorp som först hette Stanstorp utvecklades genom en vägkorsning och en järnvägsknut. Sen tidigare gick vägen mellan Malmö och Simrishamn samt Lund och Trelleborg genom Stanstorp. När sedan järnvägs korsningen mellan Trelleborgsbanan (invigd 1872) och Simrishamnsbanan (invigd 1892) byggdes, namnet på järnvägsstationen blev Staffanstorp. Ett sockerbruk anlades 1885 med initiativ från traktens lantbrukare. Utvecklingen tog fart med bostäder, med handel och några hantverkare. Vid den stora kommun sammanslagningen 1952 blev namnet Staffanstorp. Detta blev sedan det moderna Staffanstorp och många nya industrier tillkom och bostadsområden byggdes. Även om Sockerbruket lades ned efter 1985 så har Staffanstorp fortsatt utvecklas till den moderna ort den är idag. Man har också närhet till Lund och Malmö genom bra kommunikationer.

Flyinge ligger i en dalgång vid Kävlinge ån. Ån var en viktig kommunikations led och tidigt fanns bosättningar på båda sidor av ån från Gårdstånga till Flyinge. I Flyinge finns en runsten med texten "Tolv och Ulv reste denna sten efter sin far och kamrat Asmund Lippe". Namnet Flyinge kommer från flik som är vattensamlingar runt Kävlinge ån. Först blev det Kungsgården som fick namnet Flyinge Kungsgård. Området där Flyinge ligger idag kallades Östra Gårdstånga och bestod av några gårdar.

1906 kom järnvägen och stationen kallades Flyinge. En bro byggdes också över ån till Flyinge Kungsgård. Med järnvägen etablerades industrier som tegelbruk, mekanisk industri, plantskola samt handel och affärer. Bostäder byggdes och byn kallades liksom stationen Flyinge. 1951 skedde första kommun reformen och Flyinge blev centralort. Järnvägen klarade inte konkurrensen med vägarna och lades slutligen ned 1956. Vid andra kommunreformen 1971 blev Flyinge en del av Eslövs kommun. Med väg 104 genom Flyinge finns möjlighet att med bara några km nå huvudvägen söder ut mot Lund och Malmö och öster ut mot Kristianstad och vidare. Det går också att komma väster ut mot Landskrona och Helsingborg. Med närhet till huvudleder utvecklades Flyinge och fler bostäder byggdes och Flyinge utvecklades till ett modernt samhälle. Dessutom finns vacker natur på båda sidor om Kävlingeån med naturskyddade områden.

Informationsinsamling

Ett informationsunderlag har använts vid besök på orten för att erhålla mer direkt information. Dessutom genomförs en enkät med deltagarna enligt följande:

FLYINGE UTVECKLING

Bo i Lundaland

1. Är Du kvinna eller man?
☐ kvinna ☐ man
2. gammal är Du?
☐ 20-29 år ☐ 30-39 år ☐ 40-49 år
☐ 50-59 år ☐ 60-65 år
3. Hur många är Ni i hushållet?
☐ En person ☐ två personer ☐ tre personer
☐ Fyra personer ☐ Fem eller fler
4. Skulle Du kunna tänka dig att flytta till lokal ort och varför?
(t.ex ja el nej, varför: bostad, skola, omsorg, service, natur etc
fortsätt gärna att skiva på baksidan.)
5. Vilken typ av arbete skulle Du vilja ha?
☐ Anställning ☐ Eget företag
6. Om Du skulle flytta, hur vill Du då bo?
☐ Hyreslägenhet ☐ Bostadsrätt ☐ Villa/Radhus
7. Skulle Du vilja att Flyinge Utveckling/Jobbarena kontakter Dig.
☐ Ja ☐ Ja kanske ☐ Nej
8. Hur har Du upplevt dagen som helhet?
☐ Mycket bra ☐ Ganska bra ☐ Bra ☐ Dåligt
9. Övriga synpunkter?

Tack för hjälpen

Flyinge Kungsgård. Foto Gunnar Petersson

Resultat

Kontakten med de olika orterna Harlösa, Genarp, Staffanstorp, Flyinge och Kävlinge har vi gett ett positivt gensvar och ett kontaktnät på de olika orterna utvecklades. Eftersom Staffanstorp vid bussresedagarna inte kunde ta emot besök valdes Flyinge som mindre ort vid besöket i Kävlinge som är fullservice ort. I Harlösa, Flyinge och Genarp har det funnits starka byalag som engagerat sig i utveckling av orterna. I Kävlinge har vi haft direkt kontakt med kommunledningen, som presenterade orten.

Vi har nått vår målsättning och har arrangerat två bussresor till orterna i förstudien Bo i Lundaland. Den första bussresan gick till Harlösa och Genarp den 3:e november med 34 deltagare. Den enkät som genomfördes gav följande resultat:

Flyttbenägenhet

Ja, möjligt	34%
Nej	63%
Ej svar	3%

Hur upplevdes resan

Mycket bra	34%
Ganska bra	28%
Bra	25%
Ej svar	6%

Åldersstruktur deltagare

60-65 år	25%
50-59 år	41%
40-49 år	19%
30-39 år	13%
20-29 år	3%

Antal personer i hushållet

En person	44%
Två Personer	28%
Tre Personer	6%
Fyra eller fler	19%
Ej svar	3 %

Boende

Villa/radhus	50%
Hyreslägenhet	22%
Bostadsrätt	13%
Ej svar	16%

Den andra resan genomfördes 24:e november och gick till Kävlinge och Flyinge (med guidning av Flyinge Kungsgård) med totalt 29 inbjudna deltagare. På grund av snö och blåst kunde 9 stycken inte komma fram. Totalt deltog således 20 personer. Även en tjänsteman från Lunds Turistbyrå deltog. Den enkät som genomfördes gav följande resultat:

Flyttbenägenhet

Ja, möjligen	33%
Nej	53%
Ej svar	13%

FLYINGE UTVECKLING

Hur upplevdes resan

Mycket bra	67%
Bra	13%
Dåligt	7%

Åldersstruktur deltagare

60-65 år	33%
50-59 år	33%
40-49 år	20%
30-39%	7%
20-29%	7%

Antal i hushållet

En person	40%
Två personer	33%
Fyra eller fler	27%

Boende

Villa/radhus	27%
Hyreslägenhet	60%
Bostadsrätt	13%

Resultat från enkäterna gav ett bra resultat och ganska likartat för de båda bussresorna som hade olika deltagare vid respektive resa.

Informationsmall och diskussionsområden vid möten med företrädare för orterna

Praktiska frågor för besökare:

Hur har orten kommit dit där den är idag? Historia, Kultur, Natur?

Bostäder och bostads utveckling, villa, radhus, lägenheter, tomter?

Tillgängliga skolor, barnomsorg?

Fritidsmöjligheter: natur, idrottsanläggningar, bad, motionsslingor, föreningar?

Kommunikationer från - till orten

Övrig service, vårdcentral, distriktssköterska

Övrig service, bank, post, bensinstation, affärer

Arbetsmarknad företag lokalt och i närområdet.

Möjligheter, vision närmaste åren.

Medborgarkontoret i Genarp Foto Tommy Rosengren

Harlösa byskylt. Foto Tommy Rosengren

Kävlinge. Foto Tommy Rosengren

FLYINGE UTVECKLING

Vattentornet i Kävlinge. Foto Tommy Rosengren

Korsbäckaskolan i Kävlinge. Foto Tommy Rosengren

Harlösa hotell. Foto Gunnar Petersson

ICA affären i Harlösa. Foto Tommy Rosengren